

СТАТУС ГУМОРУ У ПРИСЛІВ'ЯХ: АНГЛОМОВНИЙ ТА РОСІЙСЬКОМОВНИЙ ДИСКУРСИ

Боровик О.Л.,

Сумський державний університет

Гумористичне бачення світу є однією з домінантних особливостей людського мислення, світовідчуття, уявлень. Гумор, як карнавальний феномен, базується на порушенні канонів – лінгвальних, прагматичних та суспільних. Упродовж карнавалу всі закони, які характеризують суспільство, ламаються, що і дозволяє прихованій стороні людської сутності відкритися та проявити себе.

Об'єкт дослідження – англійські та російські прислів'я, *предмет* – їх лінгвокогнітивні аспекти, які досліджуються у річищі сучасних наукових текстотворюючих тенденцій. Вивчення малого жанру неодноразово ставало предметом дослідження вчених (В.О. Дмитренко, І.К. Кобякова, С.О. Швачко). На часі актуальною є проблема розуміння комічного в сучасному суспільстві. Жарт спонукає адресата до мислєдїяльності та до повного осмислення готового розуміння. Значна кількість праць присвячена структурно-семантичним (С. Аттардо, Дж.-Ч. Чабанне), комунікативним (А. Бергер, В.В. Ганечко), когнітивним аспектам гумору (О.Ю. Голобородько, А.П. Мартинюк). Науковим підґрунтям дослідження слугує досвід зарубіжних, вітчизняних вчених з даної теми та лексикографічні джерела.

Humour (n.) – **1.** the ability or tendency to think that things are funny, or funny things you say that show you have this ability | **a flash/trace/touch of humour** (= a small amount of humour) | **black humour** (= jokes, funny stories etc about the unpleasant parts of life) | **schoolboy humour** (= jokes, funny stories etc that are silly and rude but not offensive) | **dry/deadpan humour** (= when someone pretends to be serious when they are really joking) | **wry humour** (= when someone jokes about something bad or difficult) **2.** the quality in something that makes it funny and makes people laugh **3. in a good/ an ill/a bad humour** *formal* in a good or bad mood **4.** to do what someone wants or to pretend to agree with them so that they do not become upset [1, 750].

Гумор – весела, гостра, жартівлива складова розуму, що помічає і різко, але необразливо, виставляє дивацтва традицій або звичаїв; удаць, розгул іронії [2, 458].

Як естетично-мисленнева категорія, гумор пов'язаний до дефініцій усталених висловів, а також – прислів'їв. Прислів'я дають широкий спектр ситуативних проявів жарту та гумору.

Цей спектр прислів'їв гумористичного наповнення представлений у гетерогенних мовних системах. Ср: *Eat well, stay fit, die anyway; A balanced diet is a cookie in each hand; If you look like your passport picture, you probably need the trip; Going to church doesn't make you a Christian any more than going to a garage makes you a mechanic; If you're too open minded, your brains will fall out* [3]. *Мешай дело с бездельем, проводи время с весельем* [4, 299]; *Последний смех лучше первого* [4, 302]; *Слезливый слезами обольется, а смешливый со смеху надорвется* [4, 300]; *Полно шутить, сказал волк капкану, отпусти лапу-ту* [4, 302]; *Шутку любиш над Фомой, так люби и над собой* [4, 302].

Трансформовані прислів'я досить популярна форма оказіональної гри слів, коли частина відомого прислів'я зникає і до неї додається частина іншого прислів'я, що і створює ефект комічного: *Better late than an apple a day* [5, 14]. Нове оказіональне висловлювання створено за рахунок прислів'їв: *Better late than never* і *An apple a day keeps doctor away*, в яких другі частини відсікаються, а перші – контамінуються. В результаті утворюється новий, комічний смисл.

Гумор потребує адресанта, який вимагає зворотнього зв'язку від адресата. Без сміху, чи іншої адекватної реакції, гуморист «грає в одну сторону». Перспективним вважаємо вивчення структурно-семантичного аспекту гумору.

Література

1. Longman Exams Dictionary, Pearson Education Limited, 2006. – 1833 р.
2. Даль В.И. Толковый словарь живого великорусского языка. В 4 тт. Т.4: С–V. – М.: ОЛМА Медиа Групп, 2007. – 576 с.
3. Some funny proverbs of all time [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.laughitout.com/2007/07/some-funny-proverbs-of-all-time.html>
4. Даль В.И. Пословицы русского народа: Сборник. В 2-х т. Т.2. / Послесл. В. Аникина; Худож. Г. Клодт. – М.: Худож. лит., 1984. – 399 с., ил.
5. Biggest Joke = Biggest Joke Book in the World / [by Matt Rissinger and Philip Yates]. – N.Y.: Sterling Publishing Co., Inc., 1996. – 192 p.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 21-22 квітня 2014 р. / Відп. за вип. О.М. Сушкова. — Суми : СумДУ, 2014. — С. 102-104.